

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Kort Svar paa en Snak som er lang nok

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 372. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1820_350-txt-shoot-idm203/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

og behøve en Høflendgave af Kronikerne i den næ-
 stskikkelse? Deres blev reviderede og Over-
 sættelsen af Esos fortrinlig roest, dog med den
 Udsettelse, at jeg sundom i Esos Bemærkninger
 havde roget mig for megen Frihed med Tæren,
 og at endel af de dendaglige Ord og Talemaader
 jeg brugde, skat sige af imod Esos syntelige og
 værdige Stil. Jeg skat i Svaret herpaa, som
 man endnu kan se *) , Inret under Etel, ved-
 kiende mig baade Friheden og Dendagligheden,
 men forsvære dem, og erklærede, at an det le-
 des vilde jeg ikke fordanste Kronikerne.

Desnaaret skede Sammenkødet, og deri
 saae jo usøgkelig, at de som gjorde det, enten
 gif i Tøget, eller vare fornøiede med, at deres
 Bidrag anvendtes til Udgivelse af Kronikerne i
 den Stil, jeg havde givet Prøver paa og erklaret
 at ville beholde.

Det eneste Spørgsmaal, her, kan da kun
 være, om det giene Løste virkelig opfyldes: om
 Kronikerne fremtræde i den lovede Skikkelse? om
 der for Sammenkødet bestoet et Oplag paa
 2000 Expl. til Menigmands Bedste, som kan
 soiges for 1 a 2 R. Arket, eller, hvor det findes
 paffende, bortgives? og, om der til Slutning af-
 løgtes ordenligt Regnskab for Bidragene An-
 vendelse?

At der nu er udkommet to Dele af begge
 Kronikerne, som, man kalde dem hvad man vil,
 indeholde Trediedelen af Esos og over Halv-
 parten af Esos Værk, det kan man vide. At
 Oversættelsen svarer til Prøverne, paa saae jeg,
 til det Modsatte deris, og at der er gjort et
 Oplag paa 2000 Expl., der udmærke sig paa
 Tielbladet ved Tillegget: for Menig-Mand, det
 laaber sig bevise. Dette Oplag er, som jeg ikke
 tager fejl, den bedste Begyndelse til et offentlig
 Regnskab, der kan gives, og Slutningen tør da
 vel komme af sig selv.

At det, foruden hine 2000 Expl., er troet
 1000, som man formode, kunde betale sig selv,
 og at Alle som have bidraget, og snste at eis

*) See: Litteraturlibens Skikkelse i Hens-
 sende til Prøverne af Esos og Esos.
 1816.

Værket, her af saae Expl., vist ikke til overdro-
 ven Pris, er dog vel ingen Forsyndelse, naar da,
 naar det kom til Stykket, jeg dog vel, efter
 Denpætsen til det lovede Oplag, havde Lov til
 at gjøre med mit Arbejde, hvad jeg vilde.

Derimod vil jeg grde denne Forsyndelse til at
 tale et Par Ord om Oplaget til Menigmands
 Bedste.

At man er i en Slags Forlegenhed, naar
 der spørges om det bedste Brug af saa maadeligt
 et Oplag til Menigmands Bedste i Danmark
 og Norge, er vel usøgkelig, og der færres vist
 heller ikke Grunde til at tøve, og lade Værket
 blive fuldstændigt, inden man i deens Hensende
 begynder at røre sig.

Imidlertid, saa da Hr. Waden ogsaa herom
 snakker ovet, og der vel ligesaa lidt kan være
 nogen Tvivl om, at Skolerne først ma betænkes,
 som at Værkerne der i sin Tid vilde gjøres fulde
 Sandige; anser jeg det for Pligt, at kvale en
 Sual i Hødselen, som, hvis den var sand, maatte
 foruden mig, bestemme begge de hødetlige Mand,
 der med mig have beroret for samvittighedsfuld
 Opfyldelse af det ved Indbydelsen giorde Løfte.

Medens det derfor vilde overlades det Kon-
 gelige Råd for Norges Vel, hvem Exl. af-
 første Deel alt i Hjer ere tilfillede, at bestemme
 for Norge, hvad dem synes bedst, kundgjøres det
 for Danmark: at hvis nogen Skolekommission,
 Skolepatron, eller anden bekendt Mand passer
 til en Skole, enten een af Kronikerne eller dem
 begge, da betales hver Deel med 3 Rk. i Tegn,
 og snste Indbindingen bestøret, skal ogsaa det
 ske paa sparsommeligt Maade, naar derom gjøres
 nærmere Bestemmelse.

Det samme er Tilfaldet med DørgesKølet
 og Almuebibliotheker, kun at ved alle Slige Leilige
 heder et Devis gives for hvortil, og til hvad
 Pris Exemplaret er modtaget.

Man vil herof see, at i Hensende til "den
 ualmindelige Underkøttelse" kan jeg være ganske
 rolig ved hvad der siges om mit Arbejde, thi naar
 jeg vilis trober at holde hvad jeg har lovet,
 næres Ingen, uden forsaavidt han kan have
 narret sig selv, og at jeg er narret, fremfor alle
 Andre, dersom virkelig mit Arbejde er set, ja,
 dersom det ei svarer meget bedes til Tidens Tær,

end hvad det fulde afste, det nødde man vel til at indramme; nødde dertil, naar man troer, som de jo maa troe, der understøttede Værket, at jeg er ingen st. Skribent, og naar det er dienlydligt, som jeg tør sige det er, at hverken Tid eller Plid har jeg sparet. Hvorfor andre regne, raare ikke mig, men, efter mine Tanker, kunde Væder Guld ei vederlægge mig den Del af min Krafts fuldeste Alder jeg da havde hjilte, og vil man end mene, at det kun er Enok, saa maatte jeg dog være lige utrokelig, aldenlind min Vinding i virkelig Hænjende er Mindes end Intet.

Jeg søger imidlertid lige saa lidt i denne som i nogen Hensende for en billig Efterverdens Dom, som er det eneste Jordst, Skribenten, der kender sit Kalb, maa have for Die. I Der vidtheden af, at have med Glæde opbudet alle mine Kræfter, for at skærte Hædrenelænder sin Krønne saa dansk, saa livlig og sundig som mueligt, kan jeg rolig overie deres Dom, der ei engang i de gamle Dages Aft, som fulde forene os, vil have Modersmaal tilfølede med Danne-marks Holt. Med al den Opoffelse der stod i min Naar, tiende jeg, vel i Stræbelighed, men derfor ei uden Kræft, mit elskede Hædrenelænder paa den eneste Maade, det da vilde tjenes af mig, og nu foragte man kun, om man vil, min Skærv paa Danne-marks Aker! Det var hvad jeg havde.

N. F. S. Grundtvig.

No. 16 af Skilderiet har En med ædel Varme atter tolt Hædens Sag mod Menneskets kund altes ofte utaknemmelige, for ikke at sige, uærenestlige Forhold mod samme *). Har fortæller, efter at have omtalt to engelske Heste, der ere

blevne seramte ved deres utroelige Hurtighed i at løse, at den afdøde Grev Rankau og en engelsk Kløbmand indhylt et Vedbemaal om, hvo af dem der inden 5 Minuters Forløb kunde ride heel omkring Kjøbenhavn's Marrefælle, og at Kløbmanden vandt ved første Vedbemaal paa sin engelske Hest, men at ved næste vandt derimod Rankau, der ved Hællens omring, i noget over 4 Minu-ter paa en løst Hest, ligesom og, at en anden blandede de tilsteværende Hørttere naaede paa en lille hollandsk Hest Naalet væsten i ligesaa kort Tid.

I denne Anledning maa jeg bringe i Erindring, at ved det sidste og stærke offentlige Vedbøles tilfæst paa samme Marrefælle d. 16 Octbr. 1771, hvor det Kongelige Hestkøb var tilfæst, vandt min Hærbroder, den berømteste Selveier-bonde af Sjæntofte, Jacob Dentien paa en 15 Aar gammel hollandsk Vænderhest, som han i sammes 10de Aar havde kjøbt for 10 Rdlr., de 500 Rdlr., der vare den udlatte Pris, for Den, der snarest omred bemeldte Hælle 3 Gange. Jeg veed ikke rettere, end at den Tid, hvort denne Hest de 3 Gange omløb Hællens, blev anskaaet til 11 Minuter, eller til 3½ Minuter for hver Gang, og fortæner isaafald, med Hensyn til dens langnære og hurtigere Løb, til dens Alder, og dens Stilling som Plovehest, at omtales fremfor de ionledning af det Rankau'ske Vedbøles omtalte. Hvad vilde denne danske Hest, om den var afrettet og blot brugt som Ridehest, i sine yngre Aar kunne have præsteret. Angvelsen af Marrefællens Periodeer mindes jeg ikke; men samme maatte hændes for hvem det kunde interessere at vide, har var de hurtigsløbende danske Heste ere iskaad til at naae de engelske, blandede hvilke den berømteste Rankau kunne tilbagelægge 82½ Fod i 1 Sekunde, og altsaa have løbet flere Gange hurtigere end Vin-den, hurtigere end Stormen, der regnes at gien-nemfare 30—60 Fod i 1 Sekunde, og ligesaa

*) Blant saa mange Andre, har, som der hændt, Professor Smith, forlangt Indførelse et alene Hædens, men og øvrige Døds Rettigheder i sin Klassiske Dog. Det Same me har Kammeraad Just siden gjort i flere af sine almenningtætte Skrifter, blandt hvilke

hans Naturhistorie isar ikke borte savnes i nogen Skole. Ogsaa har jeg selv i dette Emne gdet min Skærv i min Øst-liske Fremset og Sprogfællings 1ste Del, S. 890—904, hvor Tølen er om Menneskets Rettigheder og Pligter ihensende til Dyrene.

